

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr 10. ANULU XVIII.

Sabiui, in 1/13 Februarie 1870.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditoria foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumeratii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. sau pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciale din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4. fl. v. a. Pentru prime, și tieri străine pe anu 12 fl. % ann. 6 fl. v. a.

Inseratul se plătește pentru
o oră cu 7. cr. și următoare scire:

tele Beust a multiamintit principelui de Munte negru pentru purtarea sea în decursul revoltei bochesilor și ca referințele între Austria și Munte negru suntu forte amicali.

In legatura cu aceste din urma mai înregistrămu și urmatoreea scire:

Inainte cu câteva dile a capetă generalulu conte Auersperg ordinu dela ministrului de resbelu a reduce numărul trupelor din Dalmatia de media dî, la numărul de lipsă pentru trupele de garnisone. Cand eră că sa se începe transportarea trupelor prisoriște, a urmat altu ordinu, prin carele se sistărea scăderea trupelor din Dalmatia. Causă acestei sistări se adscrise unei epistole autografe a Principelui domnitoru din Munte negru, adresata Imperatului Austriei, prin carea descopere, ca uno număr mare de montenegrini, cari au luat parte la revoltă dalmatină, în urmă perdelei tempului loru cu revoltă, au serăciu și de temutu, ca acum se voru intruni în bande și voru agita de nou pentru o nouă rescuare a bochesilor; de alta parte și populatiunea muntegrina forte reu dispusa, incătu numai prin o asprime forte, crede principale, ca va puté infrenă dorintă de resbelu a supusilor sei.

Nu scim déca e adeverata său apocira aceasta scire și de aceea înregistrămu lângă acăstă altă totu din Muntenegru după „Cor. Sl.”

„Senatorele (muntenegrin) Plamenae a fostu tramisă la Petersburg, pentru a avisă pre cabinetul rusesc despre ceea ce se petrece (la fruntarile muntegrine turcesc), că sa se ia precauțiuni spre a se pară orice eventualitate de atacu din partea Turciei.

„Pre d'alta parte note esplicative au fostu date dilele acestea consulilor dela Scutari și dela Răgusa, cari le voru tramite ministerielor mai multor mari puteri a căroru atențione o atragu asupra atitudinii amenintătoare luate de Turci'a facia cu Montenegrul, și acăstă fără nici uno felu de motive.

„In fine este notoriu, ne scire corespondințele nostru, că uno tramisă muntegrinu a plecatu la Belgradu, cu scopul d'a cere dela Reginti'a serba o alianță ofensiva și defensiva, în prevederea unei lupte apropiate a poporelor creștine din Turci'a contra otomanilor.

„Déca toate aceste lamuriri suntu intemeiate, aru trebuu se ne asceptămu a vedé în primavera viitoră cestiunea orizontului revenindu pre tapetul și pote de astă-dată cu sianse de resveră, căci, după toată probabilitatea, inflacărarea va fi generale. Gramadurile de materie inflacarabile nu lipsescu, din contra.

„Trebuie se adaugemu ca cea mai mare parte din scirile ce primim din Serbi'a, din Bosni'a și din Bulgari'a suntu de natura a afirmă până la unu ore-care punctu assertiunile și apreciările corespondintelui nostru.”

„Din Parisu au urmatu de vr'o căteva dile incōce sciri ingrijitoare. Eră pre aci sa se intempele frecări săngerose. Ans'a la frecările acestea o déde

arestarea lui Rochefort, carea se intemplă in 8 Februarie la 8 ore sér'a în stradă flandresa, în momentul când eră se intre în o adunare publică. Dupa arestarea lui Rochefort uno altu neimpacatu cu ordinea de facia a lucrurilor din Francia, a-

nume Flourens au scosu uno revolveru și uno sisin și a strigat; ca Rochefort trebuie eliberat. Dupa aceea a datu dōne focuri, și exemplul seu au urmatu și altii, din norocire insă nu s'au vămatu nimenea. Pre cândă se intemplău acestea pre strada,

uno comisariu politianu a desfăcutu adunarea publică. Comisariul între insulte și amenintări cu mōrte fă tarită pre strada, unde întrevenindu și alti agenti publici fă eliberat. Către 11 ore noaptea se adunara în stradă d'Abokir omeni, fără de a se face vre-o turbarare serioză. Totu pre atunci

Din Cattaro se telegraftă la „P. L.” ca con-

se încreară din cei adunati pre strade a face baricade în suburbii du Temple și la casarm'a Louvaine. Căra și omnibile fura resturnate, înse apărându agentii de securitate, au imprăsciatu pre turbatorii. În acelă-si tempu restornara turbatorii mai multe omnibile in Belleville în stradă de Parisu spre a face o baricada.

Pre la 1 ora după mijdiul noptiei au venit despartiente de gardă de Parisu, infanteria și cavaleria spre Belleville. Agenti numerosi se postara la intrarea în suburbii Mont-Martre. Cu ocasiunea turbatorilor acestoră uno oficier de pace fu străpunsu prin flamendiare; iéra în alta locu uno sergentu fu impuscatu în pieptu. Pre la 1 ora după mijdiul noptiei se mai intemplă și o spargere de uno depositu de arme, alu fabricantului Lesauchoux, din care se instreinara 40 de puseci și 300 de revolvere. Totu atunci se arestara forte multi; cu transportulu celu dintâi se dusera 200 de princi la prefectura. Baricadele le padă în urma trupelor și polițistilor.

Liniștea a fostu mai departe și a dōu'a di conturbata.

Din Russi'a inca vinu sciri despre o reșcoală de tineri în dominiu Schenderewka. Din Kiev au plecatu trupe într'acolo.

„In România primim scirea despre demisiunarea ministerului întregu și despre insarcinarea ce au facutu Domnitorul presedintilor din camera și senat, că se formeze uno cabinetu.

In Turnu-Severinu s'a alesu deputatul în camera fostul principe Cuz'a.

Testamentul domnului septenviru Emanuil Gojdu.

(Urmare.)

a) Dupa moarte mea sa se facă inventariu despre tota avere mea, sa se subtraga din ea sarcinile ce voru fi mai remasă, sa se plătesca, respective sa se asigure intertentia de veduva (punct. 3), său legatul ei (punct. 4), său în casu déca aru murí că veduva mea, în inteleșul punctului 4, cele 25,000 fl. și în fine copilului Juliei Mandrino cele 12,000 fl. (punct. 1); iéra ce va remană preste acestea sa se transpună reprezentanții fundațiunali, descrise mai josu, pre lângă uno separatu inventariu, că unui erede comunu;

b) déca reprezentanța fundațiunale va află oportuna vendiare bunurilor mele nemiscatorie, execuțorii testamentului meu pre lângă observarea celor din punctul 4, o potu face acăstă — numai cu consumtirea societății mele, chiar și déca s'ară fi marită — și fără întrevenirea reprezentanței fundațiunali, și inca în impregnără favorabili fără licitație, din mâna libera; iéra déca în întrebarea acăstă nu s'ară poté contilego unii cu altii, opinioane acelei părți are sa decida, de carea se va tineé soci'a mea;

c) fiindu ca eu prevedu uno viitoru străduit pentru acțiile dela „casă cea dintâi de pastrare din patria,” de cari amu 54 bucati, — acestea, déca referințele patriei nu se voru schimbă în reu — ceea ce Ddieu se apere, — sa nu se vendia, ci, fiindu ca aducu de după 600 fl., nici reprezentanța fundațiunala sa nu le vendia, ci sa le conserve că ișvōre de uno venitul siguru.

d) Pentru administrarea fundațiunie mele imputnicescu pre urmatoreea reprezentanța din națiunea româna de religiunea resaraténa ortodoxa:

aa) pre Metropolitul său Archiepiscopulu român de religiunea resaraténa ortodoxa,

bb) pre toti episcopii români de religiunea resaraténa ortodoxa din Ungari'a și Transilvanii'a,

cc) preste numerul acestoră, inca trei bar-

bati civili, onoratori, cunosceni prin onorabilitatea loru si prin simtimentele loru ca buni si intelepti romani ortodoci, la a caroru alegere, soci'a mea, chiar si deca s'aru si maritatu si esecatorii testamentului meu, deca voru mai fi in vietia, precum si nemurile mele din Kiraly Darocz in comitatul Bihorului, cari voru purta numele Poinariu, se aiba votu decisiv; din famili'a Poinariu, deca voru si individi capabili in ea, celu putinu unulu sa se aleaga in representantia;

e) Dupa ce acesta representantia va primi in numele natuinei romane de religiunea resaritena ortodoxa legatulu fundationalu si pre langa o controla corespondienta se va asiedia in cas'a metropoliei romane ortodoxe, sa se dea spre fructisicare in locuri sigure si solide, iera din venitulu curat d'oue a trei'a parte sa se capitaliseze in totu anulu in casele de pastrire din Pest'a, Oradea-mare, Aradu si Sabiu, si sa se marasca prin cametele cametelor, respective prin veniturile veniturilor in decursu de 50 ani dela primire.

f) Din a trei'a parte a venitului, respective a intereselor, platindu-se unu ampoliatu purtatoriu de socoteli, restul suntei sa lu impara representantia fundationala ca stipendie unor tineri romani de religiunea resaritena ortodoxa, distinsi prin purtare buna si prin talente, ai caroru parinti nu suntu in stare cu avearea loru propria a duce indeplinire crescerea si cultivarea copiilor loru. La locul acesta se stabilesce ca principiu generalu, ca stipendie sa se faca dupa cerintele impregiurilarilor locali singuratece si dupa gradele scolelor; anume studentilor in tieri straine seu in Bud'a-Pest'a, respective auditorilor de sciintie mai inalte sa se de stipendie mai mari, ca acelora, cari studieza in provincia si respective in scole inferiore; stipendie anuali, destinate celor d'antai se nu fia mai mari ca de 500 fl. si mai mici de 300 fl. — iera pentru cei din urma se nu fia mai mari ca de 300 fl.

g) Dupa expirarea celor 50 ani mentionati in punctul e), cametele capitaliseze sa se adauge la capitalu — si cantitatea marita prin cametele acestora sa se privasca ca o suma principale si apoi din venitulu acestei sume trei cincimi sa se capitaliseze cu interesele intereselor loru iera cincideci de ani, amesuratul computului „anatocismului.“

h) Din cele d'oue cincimi, ce remanu din veniturile acestei sume principale: scotiendu-se afara spesele pentru purtarea socotelelor, sa se de ieira si stipendie studentilor destinsi, cu calitatile de sub f), inse acum sa se estinda stipendiarea si asupra tinerilor apelati de a se califica pentru carier'a industriala, preotiesca si invetiatorasca.

i) Dupa ce si ai doilea cincideci de ani voru decurge, sa se compute la capitalu interesele capitalise si cantitatea marita prin cametele acelora sa se privasca de o noua suma principala si dupa aceea jumetate din veniturile sumei acestei sa se capitaliseze precum s'au arelatu sub e) si g) iara cincideci de ani.

k) Din a dou'a jumetate a venitului acestei sume, subtragendu spesele pentru purtarea socotelelor, sa se ajute dupa principiele de mai susu mai multi tineri studenti, inse atunci sa se impartasiesta din venit si preoti si invetiatori, avendo insusiri eminente, familia numerosa, seu fiindu imbetreniti seraci.

l) Dupa trecerea si a rendului acestui de cincideci de ani, sa se adauge la capitalu cantitatea adunata din camete si din jumetatea cameteelor capitalise, si astfelui sa se faca o suma principala stabila, inse atunci se incete capitalisarea ulterioara.

m) Cu tota acestea din a diecea parte a venitului intregei fundatiuni, sa se faca unu fondu de rezerva pentru incungurarea perderilor possibili din capitalu seu a confusonilor, ce s'aru poteti nasce din neresponderea cametelor; — deca prin separarea diecimei din venitulu curat pentru fondulu de rezerva, rezerva atat'a s'aru mara, incat se ajunga a cincea parte din sum'a fundatiunei, fondulu de rezerva sa se adauge la fondulu fundatiunei principali, si sa se incepe unu nou fondu de rezerva pentru scopulu de mai susu si totu in acel modu.

n) Venitulu intregu a sumei fundatiunii, dimpreuna cu ceea ce se separa si se economiseaza din fondula de Vien'a — sa se intrebuintizeze, pre langa sususpusene stipendiari, pentru ori-cari cause ale romanilor resariteni, de religiunea ortodoxa, dupa opinionea majoritatii representantiei, avendo in vedere prosperitatea si inflorirea patriei comune, a bisericiei resaritene ortodoxe si a natuinei romane,

o) La impartirea stipendielor, avendo calificatiune asemenea, Poinariu din Bihor, cari dupa muma se tragu din nemul mosiului meu Dimitrie Poinariu, deca voru remane credinciosi religiunei resaritene ortodoxe, se aiba intaiatate.

(Va urma.)

Diet'a Ungariei.

In siedint'a din 4 Febr. a casei magnatilor presinta notariulu casei representantilor, St. Malath, conventiunea de telegrafu, incheiata cu Holland'a si statele germane, sanctiunita de M. Seare regule; conventiunea suplementaria incheiata cu Engler'a incuiintata de cas'a deputatilor si modificatiunile, facute de cas'a magnatilor, la legea despre judecatoriele de burse, asemenea acceptate.

Cas'a repr. tramite petitionile referitorie la cladirea drumului de feru dela Oradea-mare la Mihalyfalva, ceea ce se ia spre cunoscinta; mai departe decide cas'a a-si exprima protocolice condoninti'a despre mortea metropolitolui Masireviciu.

Bar. I. Nyary intespeliza regimulu, din care causa sea intrelasata la conscriptiunea poporului insenare nationalitatii? ingrigise-va regimulu a-si procurat date sigure despre numerulu poporului dupa nationalitate.

In siedint'a din 4 Febr. a casei representanti-

loru se trece indata dupa cetirea si autenticarea protocolului, la ordinea dilei, la care e bugetul ministeriului de negotiu pentru anul 1870.

Suma preliminata e 6.007,450 fl.

E. Simonyi doresce inaintarea unui despartimentu statisticu bine organizat in ministeriu de negotiu, de ore ce sectiunea din acela min. nu corespunde, dupa parerea densului, nici celor mai primitive recerinti, mai departe doresce vorbitoriu, ca ministeriul sa se ingrijiasca de ici incolo mai multu de economia de metza; ce se tiene de poste si telegrafe si exprima vorbitoriu recunoscinti'a despre singurita' cea laudavera, de a ridicat acestu pre insemnatu mijlocu de comunicatiune.

Min. Gorove recunosc necessitatea de a inainta in ministeriu unu despartimentu statisticu bine-versatu. Dechira inse ca nu e cu putintia in astfelui de impregiurari, caci lipsesc regimului in municipiile singuratice organe credinciose.

Se trece la desbaterea speciale.

Pentru despartimentulu „administrarea centrale“ suntu preliminante 159,900 fl.; se votenza pre langa o stergere de 7152 fl.

Urmăza despartimentulu „scopuri statistice de negozi, vama, industria etc.“ preliminatu cu 49,000 fl.

I. Györfy doresce, ca sa se inainteze catu mai in grada scole de industria.

Gorove dechira, ca regimul a facut deja pasi spre acelu sfarsitu, inse sirgintiile ministeriului fura intempinate de celu mai mare indiferentismu.

Se votenza despartimentulu alu 2-lea.

Despartimentulu „pentru prosperarea diferitelor ramuri de economia“ preliminatu cu 86,000 fl., se votenza dupa o scurta pertractare.

Urmăza despartimentulu „institute de economia“ preliminatu cu 145,700 fl care, asemenea altor a dupa o scurta desbatere se votenza.

In siedint'a din 5 Febr. a casei magnatilor dechira Br. Nyary, dupa autenticarea protocolului, ca a capatatu dela regimul in privint'a interbeliunei sele de ieri desleciri multiamitiorie; in in urm'a acestei si retrage interbeliunea.

Cas'a i concede retragerea.

Fr. I. Cziraky refera in numele comisiunei de trei in caus'a proiectului de lege despre inarticularea conventiunei suplementarie de negozi cu Engler'a; comisiunea recomenda primirea acelui proiectu de lege.

Cas'a primește indata acestu proiectu de lege, si spre a-lu putea tramite casei representantilor, se autentica protocolulu in grada.

In siedint'a din 5 Febr. a casei deputatilor anuncia presedintele dupa autenticarea protocolului mai multe petitioni de ale jurisdictiunilor, care se tramtuit comisiunei petitionilor.

Borlea intreba ministeriul de finanțe, are cunoscinta ca organele financiale executa restan-

FOISIORA.

Vieta lui Georgiu Lazaru († 1822).

(Capetu.)

Decadint'a romaniilor din manirea strabunilor si inceperea re'naltiarei de nou.

(Cuvintu compus de Georgiu Lazaru, si rotitul de catra parintele Davidu, economulu metropoliei, in adunarea boierilor la metropolia, la ocazionea incaunarei metropolitului Romaniei Dionisiu.)

Pre Sante Stapanie!

Pre bine este cunoscuta slava si marirea romanilor, strabunilor nostri; apoi incat este pentru stralucirea sciintielor si a majestrielor in templu acelora, lasa istoriele, dara marturisaca marturia invederata in sesi stelpii marelui Traianu din alvi'a Dunarei, precum si temelele turnului Severinului, cari pana in diu'a de astazi se afla in saptanta, si cari, in chipu de crisoare nemincinose, ne marturisesc dreptulu ce avemu in stapanirea pamantului strabunu, desceptandu-ne a urma si noi strabunilor nostri, ca ne precurmatu sa se premarasesca semint'a in vecuri, si pre inaltului sceptru imperialecne incedatul sa-i arda soculu pro jertfelniciu, prefacandu-se slava in marire, iera nu in perire si slingere.

Dara ore candu s'aru radicat dohulu din tierana acelora, si aru privi preste stranepotii marelui Cesaru, maritului Aureliu si inaltului Trajanu, ore in diu'a de astazi mai cunosceti-i aru? Negresitii-aru cautat in palaturile cele mari imperatesci; si i-aru asta in vidiunile si bordeile cele proste si intunecate; i-aru cautat in scaunulu stapanirei: si i-aru asta amariti sub jugulu robiei; i-aru cautat mariti si luminati, si cum i-aru asta? rupti, goli, amariti si asemantati dobitoceloru, eadiuti de totu in prapasti'a orbirei, bine gatiti spre servitul dusmanului omenirei, rapitoriulu casei parintesci!

Ajunge lacremile patriei, ajunge jugulu robiei, vreme este de candu cu ostare asculta caderea semintiei cuiuintios'a mantuire: lierina strabunesca cu cuventu pretinde acum scapare cadiutilor sei stranepoti, inaltandu-i bratiulu pre santei Tale insusi din sinu parintescu, mijlocitoru acelora spre mangaiere.

Acest'a nu e alt'a decat o pronia dumnediesca, care facandu-i-se mai pre urma mila si de acestu nemu cadiutu, a ruptu anii blastemului, si prin radicarea dreptei pre santei Tale va se puna acum stavila viscolelor intuneceturui.

Dreptu aceea obscea cu multiamire glasuesce: Bine-cuventata sa-ti sia radicarea in scaunu, ca si urmasilor spre exemplu in vecuri nesferite bine-cuventata sa-ti sia caramuirea; si pastorasca carama a pre santei Tale inverdiesta ca loagulu lui Aronu,

ca se sia oglinda de inteleptiunea pastorasca nepotilor si stranepotilor omenirei, ca dupa sole si mii de ani sa-ti innoiesca jertfelnicul, cu cuventu falindu-se si eu povestirea istoriei strabunilor din vechurile de inainte, precum si noi inst-ne cu cultura ne aducem aminte de bunii si strabunii nostri, cari au facut candu-va bine nemului omenescu.

Eala dara si noi, stranepotii lui Romulu si umilitii suflentesci ai pre santei Tale, ti bine-cuventamu scaunulu, pre care te-a inaltat proverbiu celor pre inaltu, ca sa ne si parinte si povestitoru induratu; i-ti bine-cuventamu loagulu pastoriei, noue spre intarire si sporii, iera presantie Tale spre vecinie'a lauda si mangaiere: ca-nu-li voru si cu noi ostenelele in zadaru, pentru ca sciintiele nostre sub caramuirea presantiei Tale, voru da pricina de ajunsu si pana in zidurile si cornele plugului; dupa mai multe sute si mii de ani voru marturisi intelept'a pastorintia a pre-santei Tale.

Calca, presantite! pre cararea, care cu bratii voinescescu si cu spiritu romanescu spre mai mare mirare a nemurilor o ai desfundat: fara siela inlinde-ti pasulu spre descoperirea brasdei strabunesci! Aici frica n're locu, siela jace morta, calcata la pamant! Proverbiu la lucrarea si noi toti cu bucuria i-ti urmam!

tie de contribuție, fără de a admoră mai înalte pre respectivii detorasi, și pre ce ordinație ministerială e basată acăstă procedere?

Interpelatiunea se preda ministrului de finanțe.

D. Ira ny i prezintă unu proiect de conelu, în urmă căruia se insarcinedie cass'a regimulu a propune legislativei la inceputulu fie-cărui sessioni uuu conspectu precisu despre situatiunea tieri cu privire la referintele externe de resbelu si negoziu pre basea datelor din anul trecutu. Proiectulu de conclusiune se va tipari si pune la ordinea dilei.

C. Tisza: Debreczin dă sub regimulu absolutistic celu multu 93 de regrute, acu da 183. Pest'a da 280. Pre cându Debreczinul cu 50,000 de locitorii da 186 de regrute, aru si se dea Pest'a, cu 200,000 de locitorii 744. Pre basea acestei sapte constatare si nedrepte face vorbitorulu căra ministeriulu de aperarea tieri urmatoreea interpellatiune : 1. Dupa care mesura se impartiesc contingentul deosebileloru jurisdicțiuni ? 2. Nu are de bugetu ministeriulu a face pre basea unei certări sigure o repartiune mai dréptă ? 3. De ce nu introduce usulu regimelor trecute in privint'a acăstă?

Referentulu comitetului verificatoriu. P. Ordoy anuncia verificarea deputatiloru. E. Stanescu si V. Bogdanovics.

Se trece la ordinea dilei, la care e continuarea desbaterei despre bugetulu ministeriulu de negotiu ; si se votéza pentru despartimentele 5, 6, 9, 11, 12, 13. sumele preliminare.

Urmăza la ordinea dilei bugetulu ministeriulu de justitia.

G. I. Zichy prezintă referatulu financialu. Ordinariulu e preliminatu cu 3.336,400 fl. ostraordinariulu cu 15,000 fl., sum'a 3.251,400 fl. Se votéza 2.975,300 fl.

In siedint'a din 7 Febr. se ceterse si autentica protocolulu ; presedintele anuncia mai multe incurse si apoi se trece la ordinea dilei. De ore ce ministeriulu de justitia intr'aceea s'a bolnavit u se ia la desbatere insuñtarea unei curti supreme de contabilitate.

C. Széll recomenda că referentu alu majoritatiei comitetului centralu, proiectulu comisiunii financiale spre primire ; căci, contiene in sine in toate privintiele atât'a independint'a cătu si deplin'a libertate a membrilor curtiei de contabilitate, pre lângă acestea mai da ocasiune, a duce o controla stricta si impune totu deo-data si o responsabilitate neconditionata vis-a-vis de parlamentu.

G. Varady polemizeaza print'ro vorbire mai lunga contr'a ministrului de finanțe ; oratorele desemna proiectulu respectivu de lege nu numai de defectuosu, daru chiaru si de neconstitutionalu.

Min. de finanțe Lányay prezintă mai multe proiecte de lege, asiā, despre pensiunarea ampliatilor de statu si altele.

Proiectulu comisiunii financiale se primesc de basea a desbaterei speciale.

La §. 4 se incinge o desbatere mai scurta si se retramite apoi sectiunilor de nou spre desbatere.

Urmatorii §. pâna la 23 se primesc cu puine schimbări stilistice ici si cole in testul originalu.

Syllabus.

In cele următoare publicămu o parte din Syllabus si adeca "canonele" propuse in schem'a cea nouă dogmatica a bisericei papiste sub titul'a : "Canones de Ecclesia." Din acestea se vede, ca déca se vor primi de adunarea episcopiloru din Rom'a, este declarat u pre fatia resbelu statului juridicu, pacii confessiunale si intregei societăți moderne.

De biserica lui Christosu.

Can. I. Déca aru afirmă cine-va, ca religiunea lui Christosu nu este intemeiata si propagata de insusi Christosu, că comunitate deosebita, si pote si observata si exercitata de fia-care singuraticu, fără referinta la comunitatea care este biserica lui cea adeverala — afurisitu este (anathema sit).

Can. II. Déca aru afirmă cine-va, ca biserica nu a primitu dela Christosu Domnul formă otarita si neschimbata, ci, precum cele-lalte societăți ale oméniloru aru si supusa, seu s'aru puté supune schimbărilor din impregiurările diversităției tempului, afurisitu este.

Can. III. Déca cine-va aru afirmă, ca biserica' promisiunilor d'dieesci nu este o societate vediuta si dinasara, ci numai interna si neveduta, afurisitu este.

Can. IV. Déca aru afirmă cine-va, ca biserica' cea adeverata nu este unu trupu pentru sine, ci consta din diversele si respanditele societăți creștinesci, si ca prin acestea este imparitala, seu ca diversele societăți contra vointei nu armonizează in simbolulu credintie, suntu inse prin comunitatea loro legate si totusi formează că membrii seu parti unie'a si general'a biserica a lui Christosu, afurisitu este.

Can. V. Déca aru afirmă cine-va ca biserica' lui Christosu nu este o societate necesaria in totu loculu, spre ajungerea mantuirei susținute eterne, seu ca oménii potu ajunge la mantuirea eterna prin cultulu ori cărei religiuni, afurisitu este.

Can. VI. Déca aru afirmă cine-va, ca n'e tolerantia aceea, prin carea biserica' catolica a proscrisu si condamnatu toate sectele religiose, cari suntu deosebite de comunitatea ei, nu e poruncita, prin dreptulu d'dieescu, seu ca omulu, despre adeverulu religiunei pote ave numai pareri, daru nu sciintia sigura, prin urmare ca toate sectele religiose biserica sa le sufere, afurisitu este.

Can. VII. Déca aru afirmă cine-va, ca aceea-si biserica a lui Christosu pote căde in rataciri seu in rele, prin care ea aru puté se ratacésca dela adeverulu mantuitoriu alu credintie si obiceiurilor, aru puté sa se abata dela institutiunea ei primitiva, seu ca s'aru puté strică corumpe, si perí, afurisitu este.

Can. VIII. Déca aru afirmă cine-va, ca biserica' presenta a lui Christosu nu este comunitatea ultima si cea mai inalta pentru ajungerea la mantuirea susținute, ci ca trebuie alta acceptata, carea sa se creeze prin o noua si mai mare versare a spiritului săntu, afurisitu este.

Can. IX. Déca aru afirmă cine-va, ca infalibilitatea bisericei trebuie sa se restranga numai la aceea ce se cuprind in descoperirea d'dieesca si ca nu se estinde si asupra altoru adeveruri, obvenite din necesitate, déca tesaurulu descoperirei e de a se pastră nevatematu, afurisitu este.

Can. X. Déca aru afirmă cine-va, ca biserica' nu este o comunitate perfecta, ci numai o legatura seu ca ea in societatea oménescă seu in statu pote si supusa dominatiunei lumesci, afurisitu este.

Can. XI. Déca aru afirmă cine-va, ca biserica' asediata de D-dieu este o societate de egali, ca episcopii au numai o deregatoria, daru nu o putere propria de deregatoria, carea li se vine din asiedimentulu d'dieescu si ca acăstă ei nu o potu exercita liberu, afurisitu este.

Can. XII. Déca aru afirmă cine-va, ca dela Christosu Domnulu, mantuitoriu nostru, s'au datu bisericei sele numai poterea de a guvernă prin statuiri si prin persuasiuni, nu inse si, de a porunci prin legi, de a judecă pre cei ratacili si renitenti, si de ale aplică pedepse măntuitorie, afurisitu este.

Can. XIII. Déca aru afirmă cine-va ca biserica' lui Christosu, afara de carea nu este mantuire adeverata, sănt'a, catolic'a si apostolic'a biserica a Romei, afurisiju este.

Can. XIV. Déca aru afirmă cine-va ca săntul Petru nu este asediata de Christosu Domnulu capu vediutu alu tuturor Apostolilor si alu intregei biserici militante ; seu ca elu nu a primitu primatulu rangului antaietății si jurisdicțiunea cea adeverata propria acestei antaietăți afurisitu este.

Can. XV. Déca cineva aru afirmă, ca Christosu Domnulu nu au renduitu insusi, că st. Petru se aiba urmatori in veci in primatul si preste biserică intréga ; seu ca ponteficele Romei, nu este dupa dreptulu d-dieescu urmatorulu in acestu primatul alu lui Petru, afurisitu este.

Can. XVI. Déca aru afirmă cine-va, ca ponteficele Romei are numai diregatoria supraveghierei si conduceerei, nu inse si jurisdicțiunea intréga si suprema in toată biserica ; seu ca poterea lui nu este conforma ordinei si mijlocitoria facia cu toate comunitățile singuratice bisericesci, afurisitu este.

Can. XVII. Déca aru afirmă cineva, ca poterea bisericesca independenta, carea biserica' catolica o deduce dela Christosu, si poterile supreme civile nu potu sta lângă olala, asiā incădă drepturile amendurorul poterilor se temâna nevatemate, afurisitu este.

Can. XVIII. Déca aru afirmă cineva, ca poterea necesaria pentru guvernarea societății civile, nu este dela D-dieu, seu ca ei dupa legile d-dieesci nu i se cuvine ascultare ; seu ca ea este o-pusa libertății naturali oménesci, afurisitu este.

Can. XIX. Déca aru afirmă cineva, ca toate legile oménesci si au originea din firea statului si ca nu este autoritate, afara déca nu este transpusa din partea celei din urma, afurisitu este.

Can. XX. Déca aru afirmă cineva ca in legile civile seu in opinionea publica a oménilor se afla cea mai inalta norma de conștiință pentru afacerile publice si sociale seu ca legislatiunea bisericesca nu se estinde asupra celor iertate si neiertate ; seu ca pote cineva pre basea dreptului civil se faca aceea, ce dupa dreptulu d-dieescu si dupa asiedimentele bisericei este oprit, afurisitu este.

Can. XXI. Déca aru afirmă cineva, ca canonele bisericesci nu au potere obligatorie, afara decă voru fi sanctionate de poterea statului, seu déca aru insusi poterei statului dreptulu de a decide in afaceri de religiune, afurisitu este.

Nr. 20.

1869/70.

Seri'u II.

Directiunea asociatiunei nationale pentru cultură poporului român in Aradu, au emisă către toti P. T. domni colectanti urmatorulu „Cerculariu“

Préstimate Domnule !

Adunarea generala a asociatiunei noastre nationale pentru cultură poporului român din anul trecut 1869, avendu in vedere enormele pretensiuni de bani, ce se afla la numerosii ei membri, ca sume oferite pentru scopurile salutarie, si nobile ale culturei nationali — daru cu deosebire facendu acea dorerăsa esperintia, ca din unele părți locuite in mare preponderantia de români nu are aderinti si nu se manifesta interesarea si insusitfrea recrută de spiritulu timpului, — si de momentu os' necessitate si datorintia nationala fatia de acestu „unicu institutu filantropicu alu românilor din Ungaria si părțile Banatului temisianu“ insuñtatu inca la anul 1863/4 pre basea statutelor aprobatelor locurile mai inalte, — au insarcinatu de nou pre subscrise directiune : că se intreprinda toate măsurile cuviintiose cătu pentru licuidarea si incasarea ofertelor restante din anii trecuti, si ale celor curiente anuale, atât si pentru acuiringea membrilor noi mai numerosi si renoirea ofertelor deja espirate.

Spre a satisface, pre de o parte datorintei nationale, — tera de alt'a parte a poté realizá insuñtarea primita dela adunarea generale intru interesulu nostru nationalu si preste totu alu promovările scopurilor sublimi, ce ni le-am propus a tunci, cându idea insuñtării acestei asociatiuni s'a sternit intre noi, — avemu intetitoria si neincunjurabila lipsa de binevoitoriu si fratescul sucursu alu conatiunalilor de pretutindenea, cu atatu mai virtosu : căci esistentia asociatiunei noastre depinde absolutu numai dela virtutea nostra nationala, dela concentrarea poterilor nostre proprii fizice, morali, spiretuali, si materiali, ce trebue se le desvoltâmu cu totu zelulu, déca voim se emulâmu cu natiunile conlocuitoare atât de tare inspirate de foile asociatiunilor, precum se interesădă ele pentru prosperarea si inflorirea culturii loru natiunale, cu tota jalusi si energi'a !

De aceea, apelându la cunoscutulu simtlu natiunale alu pretitulateli d-Tale că pre unu barbatu zelosu, cu influența si reputatiune simpatica la poporul de acolo, in alu căruia giuru Te aflu, si cu carele Ti se da ocazie mai adese a veni in coatingere, subscrise directiune vine a Te rogă cu tota onoreea : că se bine-voesci — in calitate de colectante — a veni intru ajutoriulu ei si a eșefus cu posibila grabire următoarele agende :

1) Nainte de toate este de doritul : ca pretitulat'a D-ta se bine-voesci a face usu din statutele asociatiunei, ale căror'a mai multe exemplarile Ti se trimitu in alaturare sub a) pentru de a le impara la unii si altii cărturari dico gîndul pretitulateli D-tale ; spre a eunoscce mai apriatu, — idea sublima si scopurile salutarie ale asociatiunei, avendu bunatatea a descoperi interesatilor si aderintilor culturii natiunale a poporului român : ca tota activitatea asociatiunei noastre este binecunoscăta din foile natiunale, ai cărei'a rezultato de pâna acum este : „crescerea si ajutorirea numerosilor teneri studiosi dela diferite institute si facultăti de invetia-

mentu" pentru care — după calcululu facut pâna în anul trecut, — asociatiunea au datu stipendii in suma de 4160 fl. v. a.

2) Pentru incasarea ofertelor restante din anii trecuti și ale competintelor curinte anuali, pretilorale D-tale se tramite sub b) estrasulu facut din protocolulu capitalu de evidenția despre membrii asociatiunii aflatori in colectur'a de acolo.

Spre scopulu acest'a vei bine-voi a veni in coacțierea personala cu totu insulu și a procede conformu modalității aratate in instructiunea speciala alaturata sub c) și in casu de lipsa a face licuidationea individuala cu folosirea protocolului de sub d), apoi sumele incasate dela respectivii membri după rubric'a estrasului mai susu amintita despre „solvirea la colectanti" vei bine-voi ale insemnă in aceea-si rubrica, estradându solvitorilor cuitetele ce Ti se trimitu sub e), iéra estrasulu proveditu cu subserierea D-tale, cu sumele incasate, — său in locul acestor'a cu dechiaratiunile obligatorie in sensu instructiunei punctu l. lit. c. apoi cu protocolulu de licuidare a le transpunse directiunei pentru dispusetiuni ulterioare.

Estrasulu acum amintitu după computul, ce se va face din partea perceptoarului și respective după percipiarea sumelor incuse și transcrierea loru in protocolulu capitalu se va restitu domnului colectante, proveditu cu adeverintia din partea perceptoarului contrasemnata și de directoriu, — despre administrarea sumelor incasate.

3) Pentru renoirea ofertelor espirate, ale membrilor de pâna acum, și colectarea ofertelor din partea doritorilor de a se face de aci inainte membrii asociatiunii nationali, — se tramite pretilorale D-tale catim ea trebuințiosa de dechiaratiuni tiparite și anume :

a) pentru acel'a cari voiesc a se face membri pre vietă, oferindu unu capitalu odata pentru totu-déon'a, pre lângă solvirea intereselor legiuite, — in restempu de 3 ani, se postesc dechiaratiunile de sub f);

b) pentru acel'a cari subscriu unu capitalu anumitu dela 40 fl. in susu — și n'au solvitu interesele obveninde după acestu capitalu — de locu in bani gata — pre lângă dechiarationea de sub a) se postesc și dechiaratiunea de sub g) despre sum'a intereselor.

(Va urmă.)

Varietăți.

** Tote dinariile iau notitia de reposarea dlui septenviru Emanuil Gojdu și de testamentul său prin care lasa partea cea mai insemnata a avei sele națiunii române de religiunea gr. or.

** Ministrul de justitia ung. are de cugetu a propune stergerea pedepsei de moarte pentru crime politice.

** (Dela Conciliu.) Pre lângă tote sirguintiele par. dela conciliu, de a impiedecă imprasciare a intemplantelor, totusi strabate căte o lovitura bine chibzuia aruncata in fati'a papei, cardinalilor și iesuitilor pâna pre la noi; asi spre exemplu face acu ronda prin jurnale o vorbire a lui Stroßmayer, tienuta in 25 Ian. st. n. Acea vorbire se fi impus episcopilor dela conciliu nu numai prin form'a ei cea eleganta stilistica, dară cu multu mai multu prin cuprinsulu ei celu insemnat și neplacutu unor sănti parinti iubitori de mistificatiune. Intre altele se fi accentuatu episcopulu Stroßmayer neccesitatea cea neincungiuavera de a universalisă papatulu (pap'a se alegea pâna acum dintre cardinalii italieni, universalisarea acel'a va se dica a se pută alege și dintre cardinalii altoru națiuni pap'a). Asemenea accentuase ep. universarea congregatiilor romane, că causele cele mari ale bisericei catolice sa nu se decida, după cum pâna acum s'a intemplatu, intr'unu modu marginitu. Stroßmayer dice, ca colegiul cardinalilor trebuie sa se reformeze asi cătu, in trensulu se fia representata fia care provincia catolica după mesur'a marimei ei. Detonatoria se fi fostu cuvintele : Suntemu indreptati a dorii, că potestatea suprema bisericesca sa-si aiba resedint'a sea in consciintia și anim'a poporilor, ceea ce nici căndu nu se va intempla, pâna căndu papatulu va remané o constituție italiana.

Se dice, ca a revocatu parintilor in memoria si „Decretum Perpetuum," dela Constantia, care pre-

serie, ca la diece ani sa se tienă conciliu. Stroßmayer a aratatu prin argumente evidente, ca biserică și are libertatea sea esterna numai in libertatea națiunilor, cea internă inse in ocuparea scaunelor episcopesci prin barbati după cum au fostu Chrisostomu, Ambrosiu și Anselmu.

Centralisatiunea innéea vieti'a bisericei, și unitatea bisericei represenla numai pâna atunci o armonia ceresca, pâna cându elementele constatatoriei și resvera dreptorile sele și institutiunile propria neviolente. Unitatea, care biserica acum ne oferesc ne desgusta prin monotonia sea și in locu de a ne atrage, ne respinge. Deceasistemulu de astazi de centralisatiune mai duréza, atunci impreunarea cu biserica orientala remâne pentru totudéun'a chimera; ma biserica e chiar espusa periculului de a fi de nou parasita de credinciosii sei. Condic'a legilor canonice o descrie Stroßmayer de o confusie babilonica compusa din canone nepractic falsificate și apocrife. Biserica și lumea întreaga sperăza dela conciliu o codificare corespondientă tempului, elaborata nu de teologi și canoniști români, ci de barbati practici din toate părțile lumii catolice. Cardinalulu di Pietr'a respondendu episcopului a accentuatu „rara venustas" a vorbirei lui. Contrariul, pre care Stroßmayer a atacatu mai aspru l'a invitatu in data la masa; 400 de vedute sa fi primitu in urm'a vorbirei sele.

* * Din cauza frigului celui mare, s'a sistat recrutarea in Transilvania.

* * In Pest'a culegatorii de litere au fostu denegatu lucrul. Redact. lui „Pester Lloyd" in contra oblegamentului reciprocu intre redactori, a datu de lucru culegatorilor din tipografi'a sea și a proveditu și pre alte redactiuni cu lucratori. Purtarea acel'a putiu cavalerescă a mentiunatului Redactoru a adunat pre cei-a-lalti redactori la o conferintă.

* * In castrele dela Bruk de lângă Lait'a voro luă parte la exercitie cele mari din vîr'a viitoră corpori mai mari de trupe de gardă ung. (chonvedi).

* In Galati a aparutu de nou unu diurnal politico „Briulu rosu", ese odata pre septamâna. Costa pentru strainatate 7 fl. pre trimestru. Au-dimur de apararea și a altor dinuare noue.

* * Diariul „Tiér'a" a reaparutu suptu aceea și redactiune, cu singura modificare, ca deocamdată va apară numai de trei ori pre septemâna in limb'a română și odata in cea francesă. Salutâmu reinvierea diu'ariului „Tiér'a" și urâmu se-si implineșca cu fericire un'a din missiunile ce ne spune in capulu foiei ca să datu: aceea „d'a reconduce cu politetă pre betrâni" și grupându-se tota junimea se faca mai bine, mai curendu și mai multu de cătu a pututu face betrâni pentru națiunea română.

* * Rom."

* Frigul a mai slabit u ceva de joi incocîl. Asprimea lui din dilele de mai nainte, căci a ajunsu pâna la 27° sub nula, și durarea lui a costat mai multe vieti de omeni.

* * Despre frigul cetim in „Rom." Domnule redactoru! Nu lipsescu a ve arăta ca asăra, la 9 ore, la 25 ale curentei, termometru-grafulu s'a urcatu pâna la 10 grade, iéra astazi, la 26 ale curentei, la 5 ore dimineti'a gerulu s'a urcatu pâna la 23 grade Reaumur. Se poate presupune cu securantia ca afara, la câmpu și pre marginea riurilor, a fostu gerulu și pâna la 26 grade și suptu insegnatulu, de căndu facu aceste observări nu'mi aducu aminte de o atare temperatură, decătu la 1829 și la 1849, in tempulu resbelului ungurescu, pre căndu din amendoue taberile au cadiutu soldati și oficeri.

Primiti, domnulu meu, deosebit'a mea consideratiune și stima.

26 Ianuariu, 1870.

Scarlatu Gr. Ghic'a.

Socota și multiamita publica.

(Continuare.)

Contribuirile marinimoșe, ce au mai incurso la fondulu „bibliotecii" tinerimei române din Lugosiu dela „balulu" arangiatu in a. tr. și adeca :

La cassa au incurso dela dnii urmatorii : N. Nicolcea 1 fl. Nicolau Iucu parochu 2 fl. N. Miserach 1 fl. Ioanu Pavelu sen. 2 fl. Petru Bordanu parochu, 1 fl. I. Barbuloviciu 1 fl. Stefanu Ilca 2 fl. M. Ghin'a, actuariu 1 fl. Gavrilovschi 1 fl.

P. Rigitzky proprietario 5 fl. S. Martinescu jur. 1 fl. Si apoi totu din Lugosiu dela dnii S. Opsi'a esactoru 2 fl. N. Scherticiu 2 fl. Pavelu Pelescu 1 fl.

Din Iamn. Prin dlui Petru Voi'a, jude cereale col. au incurso dela mai multe comune 35 fl. dela dd. Pavelu Gaitoviciu 2 fl. Ioanu Popoviciu 1 fl. Petru Voi'a jude cere. 2 fl. laolalta 40 fl.

Din Brasovu. Prin d. Ioanu Ionasiu prof. colectante, dela dnii Vas. Oroianu prof. 1 fl. Pant. Dim'a 1 fl. Dr. I. Mesiot'a 1 fl. I. Pope'a 1 fl. Stefanu Iosif 1 fl. Iosif Fericeanu 1 fl. Georgiu Baritiu 2 fl. Dr. N. Popu prof. 1 fl. Ioanu Ionasiu 1 fl. I. Lenger 2 fl. Georgiu Belisimus invetiat. 1 fl. I. Dobreanu 50 xr. și Dim. Ciofleu 50 xr.

Din Oravita mont. prin d. Iosif Noacu invetiatoru colectante, dela dd. Dr. D. Hatiegandu 1 fl. d. prot. I. Popoviciu 1 fl. I. Matasoreanu 1 fl. Avramu Nediciu inv. 1 fl. I. Noacu invet. 1 fl.

Din Lugosielu. d. I. Bontila parochu 1 fl. Din Dulau. d. Iosif Bontila 2 fl. Lugosiu, 29 Ianuariu 1870

In absența directorelor
Vasiliu Nicolescu,
docente.

Nr. n. 107 ex 1870.

Publicare de licitație.

In 24 și 25 Februarie 1870 st. nou. In 12 și 13 Februarie 1870 st. v. se va esarendă pre calea licitației in cancelari'a oficiului universității naționale sasesci in Sabiu piță mare nr. 183, la orele obișnuite de oficiu pasiunea de premuntii urmatori pre tempulu de pasiunatul din an. 1870 și adeca :

Nr. cur.	Situatiunea muntelui.	Numirea	Suprafata		Prețul de licit.
			ju-	stân-	
			guri	gini.	fl. xr.
1		Grăpele de susu	794	600	271
2		" josu	452	890	445
3	as	Stez'a de susu	289	1000	185
4	ns	" josu	600	—	286
5	si	Hanesiulu de susu	1676	1400	416
6		" josu	1686	1400	426
7		Goaz'a de susu	1419	600	701
8		" josu	1387	800	536
9		Serecinulu-mare	1253	100	626
10		Serec. de mijlocu	1413	900	906
11		Serec. de latura	1141	700	560
12		Balintu-mare	1101	900	431
13	Orlatu	" micu	650	1000	380
14		Balu	929	1300	732
15		Furnic'a	1546	—	270
16		Oltiavu	1425	—	1000
17		Stricatu	1750	—	451
18	Talmaciu	Farcas			685
19		Cornu-Pleschi			301

Fia-care doritoru de a luă in arenda, are sa depuna inainte de inceperea licitației 10 procente dela prețul licitărei in bani gata că garantia in mânila comisiunii de licitație, pre carea o primescu acei ce nu au dobendit u arendă, inapoi; celui ce a luat u asupra-si arendă i se reintorce său i se socotesc in prețul arende, după ce a depusu e cautiune a conforma contractului.

Conditionile mai detaiate ale arendiei se pot vedea și inainte de terminulu de licitație in cancelari'a indicata mai susu la orele obișnuite.

Se potu asterne și oferte facute după formele prescrise și provide cu o marca de timbru de 50 xr. lângă care e a se alătură o garantie de 10 procente dela prețul licitărei. Acel'a se poate face celu multu pâna la 24 Februarie a. c.

Oferte defectuoșe și de acele, cari se voru asterne după inceperea verbale a licitației: său voru ramană neconsiderate său se voru respinge indata.

Sabiu, 4 Februarie 1870.

Dela universitatea naționale sasesci.

Burs'a de Vien'a.

Din 31 Ianuariu (12 Febr.) 1870.

Metalicele 5%	60 50	Act. de creditu	264 70
Imprumut. nat. 5%	70 45	Argintulu	121 25
Actiile de banca	723	Galbinul	5 81 5%